

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Răspunderea Părintească - Încredințarea Copilului Și Dreptul de Vizită](#) > [Croatia](#)

Răspunderea părintească - Încredințarea copilului și dreptul de vizită

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Croatia

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

Codul familiei (*Obiteljski zakon*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) nr. 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 și 156/23] reglementează autoritatea părintească, ceea ce înseamnă responsabilitățile, obligațiile și drepturile părinților, pentru a proteja și promova drepturile personale și de proprietate ale copilului, precum și interesul superior al copilului. Părinții trebuie să discute și să convină cu copilul asupra aspectelor individuale ale autorității părintești, în funcție de vârsta și gradul de maturitate al acestuia. Autoritatea părintească înglobează în mod fundamental următoarele elemente: dreptul și obligația de protejare a drepturilor personale ale copilului în materie de sănătate, dezvoltare, îngrijire și protecție; creșterea și educația; menținerea legăturilor personale; alegerea locului de reședință precum și dreptul și obligația de a reprezenta drepturile personale și de proprietate ale copilului, precum și interesul superior al acestuia (articolele 91 și 92 din Codul familiei).

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

Părinții exercită autoritatea părintească, care înglobează drepturile, obligațiile și îndatoririle părinților față de copiii lor minori.

Ambii părinți au dreptul și obligația de a-și exercita autoritatea părintească în mod egal, împreună și de comun acord. În contextul exercitării autorității părintești în comun, părinții trebuie să depună toate eforturile în vederea soluționării oricărei probleme pe baza unui acord în acest sens (articolele 104 și 106 din Codul familiei).

În cazul în care părinții nu locuiesc împreună cu titlu permanent, aceștia trebuie să convină asupra unor măsuri de exercitare a autorității părintești prin elaborarea unui plan de exercitare a autorității părintești în comun, care trebuie aprobat de o instanță judecătorească; în cazul în care părinții nu ajung la un acord, instanța se va pronunța asupra chestiunii prin hotărâre (articolele 107 și 461-467 din Codul familiei).

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

Niciun părinte nu poate renunța la dreptul de exercitare a autorității părintești [articolul 91 alineatul (2) din Codul familiei].

Ambii părinți pot conveni să încredințeze parțial sau integral autoritatea părintească temporară asupra unui copil

unei persoane care îndeplinește condițiile prevăzute pentru tutori. În cazul în care părinții plasează copilul în îngrijirea unei alte persoane pentru o perioadă mai lungă de 30 de zile, aceștia sunt obligați să dea o declarație în acest sens în fața unui notar public (articolul 102 din Codul familiei).

În cazul în care, din cauza unei boli, a condițiilor de locuit inadecvate sau a altor dificultăți, părinții se află temporar în imposibilitatea de a se ocupa de copil, copilul poate fi plasat temporar într-o instituție de asistență socială, într-o familie substitutivă sau în îngrijirea unei alte persoane fizice sau juridice care desfășoară activități de asistență socială, în conformitate cu reglementările în materie de protecție socială.

Părinții despre care s-a constatat că își îngrijesc în mod necorespunzător copilul vor face obiectul unei măsuri menite să protejeze drepturile și interesul superior al copilului, care poate fi impusă de Institutul croat de asistență socială (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) sau de o instanță competentă în materie (articolele 127, 134 și 149 din Codul familiei). Părinții pot fi privați, printr-o hotărâre a instanței, de dreptul de a locui cu copilul, iar îngrijirea zilnică a copilului poate fi încredințată unei alte persoane, unei familii substitutive sau unei instituții de asistență socială pe baza unei evaluări a familiei, efectuată de Institutul croat de asistență socială, conform căreia viața, sănătatea și dezvoltarea copilului sunt puse în pericol de șederea în familia respectivă (articolele 155 și 433 din Codul familiei). În anumite circumstanțe prevăzute de lege, instanța poate dispune suspendarea autorității părintești (articolele 115, 173 și 433 din Codul familiei). O măsură de încetare a dreptului părinților la exercitarea autorității părintești poate fi utilizată în ultimă instanță (articolele 170 și 433 din Codul familiei).

În cazul în care, prin hotărârea instanței, părinții nu mai asigură îngrijirea copilului, îngrijirea zilnică este încredințată unei alte persoane, unei familii substitutive sau unei instituții de asistență socială.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

În cazul în care căsătoria/parteneriatul părinților s-a destrămat definitiv, autoritatea părintească este reglementată printr-o hotărâre care urmează să fie emisă de o instanță judecătorească, care se poate baza pe un acord încheiat de părinți sub forma unui plan de exercitare a autorității părintești în comun (articolele 104, 106, 107 și 461-467 din Codul familiei).

Înainte de depunerea unei cereri de divorț sau de inițierea altor proceduri judiciare legate de autoritatea părintească, unul sau ambii părinți trebuie să depună o cerere de consiliere obligatorie la biroul regional al Institutului croat de asistență socială, cu competență teritorială pe raza localității în care se află reședința obișnuită sau temporară a copilului sau ultima reședință comună a soților sau a partenerilor de drept comun, obișnuită sau temporară (articolele 321-323 din Codul familiei).

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Pentru a fi calificat drept titlu executoriu, un acord încheiat de părinți sau un plan de exercitare a autorității părintești în comun trebuie să fie aprobat printr-o hotărâre judecătorească (articolele 106, 107, 420 și 461-467 din Codul familiei).

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

În cazul în care părinții nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la un plan de exercitare a autorității părintești în comun, Institutul croat de asistență socială îi va îndruma către procedura de mediere familială, care este desfășurată de Centrul pentru Familie (*Obiteljski centar*), dar poate fi desfășurată și de mediatori familiari din afara sistemului de protecție socială (articolele 331 și 334 din Codul familiei).

Medierea familială nu are loc în cazul în care există acuzații de violență domestică.

În cazul în care părinții ajung la un acord, acesta trebuie să fie întotdeauna confirmat printr-o hotărâre

judecătorească, astfel cum se explică la întrebarea nr. 5.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Instanța poate decide cu privire la orice aspect al autorității părintești care face obiectul unui litigiu, și anume părintele cu care va locui copilul, menținerea legăturilor personale cu celălalt părinte, precum și cuantumul pensiei de întreținere ca obligație a părintelui cu care copilul nu locuiește, precum și orice alte aspecte relevante legate de drepturile personale și de proprietate ale copilului, astfel cum a decis instanța (articolele 408 și 433 din Codul familiei).

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

Instanța poate pronunța o hotărâre de încredințare a autorității părintești unuia dintre părinți în mod individual, în totalitate, parțial sau în măsura necesară pentru a decide cu privire la o anumită chestiune importantă referitoare la copil, care, la rândul său, restricționează exercitarea autorității părintești de către celălalt părinte în totalitate sau în anumite aspecte ale autorității părintești (articolul 105 din Codul familiei).

Părintele al cărui drept de exercitare a autorității părintești este restricționat are dreptul de a menține legături personale cu copilul, cu excepția cazului în care acest lucru este interzis prin hotărârea instanței, de a lua decizii de zi cu zi cu privire la copil în timp ce copilul se află în îngrijirea sa și de a primi informații cu privire la circumstanțe importante legate de drepturile personale ale copilului (articolul 112 coroborat cu articolele 110 și 111 din Codul familiei).

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Părinții au întotdeauna custodia comună, cu excepția cazului în care instanța pronunță o hotărâre, astfel cum se explică în răspunsul la întrebarea nr. 8.

Deciziile importante pentru copil se referă la reprezentarea copilului în chestiuni legate de drepturile sale personale esențiale și la reprezentarea în chestiuni privind bunurile valoroase și drepturile de proprietate ale copilului (articolele 99 și 104 din Codul familiei). În cazul în care părinții care dețin custodia comună nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la hotărâri importante pentru copil, instanța va decide, ca răspuns la o propunere făcută de copil sau de oricare dintre părinți, care părinte va reprezenta copilul în chestiunea respectivă (articolele 100, 101, 108, 109 și 433 din Codul familiei).

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

Propunerile trebuie înaintate și acțiunile introduse în fața instanței municipale care are competență teritorială.

În conformitate cu articolul 34 din Codul de procedură civilă (*Zakon o parničnom postupku*), instanțele municipale se pronunță întotdeauna în primă instanță în următoarele litigii: căsătoria este sau nu destrămată definitiv ori se impune desfacerea căsătoriei și pronunțarea divorțului între soți; litigii având ca obiect stabilirea sau contestarea paternității sau a maternității; litigii având ca obiect stabilirea părintelui cu care va locui copilul și litigii având ca obiect autoritatea părintească, în cazul în care în paralel se desfășoară o acțiune având ca obiect stabilirea destrămării definitive sau nu a căsătoriei, anularea căsătoriei sau pronunțarea divorțului.

Potrivit Codului familiei, consilierea obligatorie trebuie să aibă loc înainte de depunerea unei cereri de divorț între soți care exercită în comun autoritatea părintească asupra copilului lor minor comun sau înainte de inițierea

altor proceduri legale referitoare la exercitarea autorității părintești și menținerea legăturilor personale. Dispozițiile Codului familiei referitoare la consilierea obligatorie înainte de depunerea unei cereri de divorț între soți care exercită în comun autoritatea părintească asupra copilului lor minor comun se aplică *mutatis mutandis* consilierii obligatorii desfășurate înainte de inițierea unei acțiuni de stabilire a exercitării autorității părintești și a menținerii legăturilor personale ale copilului cu celălalt părinte, în cazul în care căsătoria/relația de parteneriat dintre părinții acestuia s-a destrămat definitiv. Legea prevede cazuri în care nu se face apel la consilierea obligatorie. Procedura de consiliere obligatorie este inițiată în momentul în care una dintre părți formulează o cerere în acest sens. Cererea este adresată unui centru de asistență socială, în scris sau verbal (prin formularea unei declarații ce urmează a fi înregistrată). Serviciul de consiliere obligatorie este furnizat de o echipă de experți a biroului regional al Institutului croat de asistență socială, având competență teritorială pe raza localității în care se află reședința obișnuită sau temporară a copilului sau ultima reședință comună a soților sau a partenerilor de drept comun, obișnuită sau temporară. Consilierea obligatorie reprezintă o procedură care presupune participarea personală a membrilor familiei (nu este permisă prezența reprezentanților). După primirea unei cereri de consiliere obligatorie, Institutul Croat pentru Asistență Socială este obligat să programeze o întâlnire și să convoace părțile. Prin derogare de la această regulă, în cazul în care Institutul Croat pentru Asistență Socială este informat de existența unor fapte de violență domestică sau dacă consideră că, în circumstanțele date, o întâlnire comună nu ar fi utilă sau dacă una ori ambele părți solicită acest lucru din motive justificate, sunt programate și efectuate interviuri separate cu părțile.

După încheierea acestui proces, biroul regional al Institutului croat de asistență socială trebuie să întocmească un raport, care va rămâne valabil timp de șase luni de la data încheierii consilierii.

Participarea la prima ședință de mediere familială este obligatorie înainte ca solicitantul să poată depune cererea de divorț.

În funcție de tipul de acțiune introdusă (un litigiu în materie matrimonială; un litigiu având ca obiect stabilirea sau contestarea maternității sau a paternității; un litigiu având ca obiect exercitarea autorității părintești, menținerea legăturilor personale, o acțiune de divorț prin acordul soților, sau solicitarea aprobării planului de exercitare a autorității părintești în comun), solicitantul trebuie să prezinte, printre alte documente, raportul de consiliere obligatorie/dovada participării la prima ședință de mediere familială/planul de exercitare a autorității părintești în comun. Documentele solicitate depind de acțiunea introdusă.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Organismele competente trebuie să ia măsuri urgente în raport cu toate acțiunile având ca obiect aspecte legate de copii în temeiul dreptului familiei, protejând în același timp interesul superior al copilului.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Da. Asistența juridică gratuită este reglementată de Legea privind asistența juridică gratuită (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (NN nr. 143/13 și 98/19).

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Da. Părțile pot contesta o hotărâre a unei instanțe de prim grad de jurisdicție în termen de 15 zile de la data comunicării unei copii a hotărârii, cu excepția cazului în care Codul de procedură civilă prevede un alt termen. Sub rezerva cazurilor prevăzute de lege, poate fi formulată o cale de atac împotriva deciziei unei instanțe de prim grad de jurisdicție care rezultă pe fondul unor proceduri necontencioase reglementate de Codul familiei. Căile de atac trebuie introduse în termen de 15 zile de la data notificării sau comunicării deciziei.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind

răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

Trebuie sesizată instanța municipală care are competență teritorială. Orice procedură de executare va fi pusă în aplicare în conformitate cu dispozițiile Legii privind executarea silită (*Ovršni zakon*), însă Codul familiei cuprinde dispoziții speciale referitoare la executare în vederea asigurării restituirii copilului și în vederea menținerii legăturilor personale cu copilul (articolele 509-525 din Codul familiei).

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

În temeiul Regulamentului 2019/1111, o hotărâre judecătorească pronunțată într-un stat membru este recunoscută în Croația fără a fi necesară nicio procedură specială.

Hotărârile pronunțate într-un stat membru în materia răspunderii părintești care sunt executorii în acel stat membru sunt executorii și în Croația fără să fie necesară încuviințarea executării.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii și executării unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Căile de atac trebuie introduse la o instanță municipală. Acestea vor fi soluționate de o instanță regională.

Procedurile de apel fac obiectul dispozițiilor Regulamentului (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare), precum și al dispozițiilor prevăzute în Codul de procedură civilă.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

În conformitate cu articolul 44 din Legea privind dreptul internațional privat (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*) (NN nr. 101/17 și 67/23), relațiile dintre părinți și copii sunt reglementate de Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor (NN – Tratat internațional nr. 5/09) în domeniul său de aplicare. Legea aplicabilă relațiilor dintre părinți și copii care nu intră în domeniul de aplicare al convenției menționate la articolul 44 alineatul (1) (în cazul în care nu este stabilită printr-un alt act sau tratat internațional în vigoare în Croația) este stabilită în conformitate cu dispozițiile convenției menționate la articolul 44 alineatul (1) care reglementează acest tip de relații.

Începând din 1 ianuarie 2010, Croația pune în aplicare Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați:

- Codul familiei (NN nr. 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 și 156/23)
- Legea privind executarea silită (NN nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22 și 06/24)
- Legea privind dreptul internațional privat (NN nr. 101/17 și 67/23)
- Legea privind asistența juridică gratuită (NN nr. 143/13 și 98/19)
- Legea de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii

părintești (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 u području nadležnosti, priznanja i izvršenja sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom skrbi*) (NN nr. 127/13)

- Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.
- Legea de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece*) (NN nr. 83/22)
- Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare).

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

■ Ultima actualizare: 23/01/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.